

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerni pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 30, za tri mesece . . . 80, za pol leta . . . 150, za leto . . . 300. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 vč., v Gorici po 3 vč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 vč., v Gorici 4 vč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se račun po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozhalo, da- maši oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprajema upraviteljsko uradno pislo: ulica klt. št. 11. Nadst. Odprte reklamacije se prosto poštno.

„Edinost“ je moč!

Tržaško železniško vprašanje.

Kdor je poznal Trst pred kakimi 20 do 30 leti in si ogleda to mesto dandanes, skoraj je ne bo spoznal več: tam, kjer je bilo plitvo morje, stojijo danes mogočne zgradbe, ponosne palače, namenjene vesoljnemu prometu. To čudo izvršila je osrednja vlada s ogromnimi stroški v ta namen, da povzdigne Trst v to, čemur je namenjen že po naravni svoji legi: v svetovno tržišče. Toda vse te ogromne širve, katere je pogotnilo pristanišče tržaško, približale so mesto le malo namenjenemu cilju. Vzrok temu je odviden, kajti kaj naj pomore najlepše, najobsebnije pristanišče, ako pa isto nima potrebne zveze, ali ako je obstoječa zveza pomanjkljiva, nepraktična. In taka je s Trstom. Dokler nima tržaško mesto praktične železniške zveze s svetovnimi tržišči, ne bo moglo tekmovali s istimi in ostane vedno pristanišče druge, celo tretje vrste. To dejstvo uvideli so in naši merodajni činitelji in baš zato ugibajo, koja železniška zveza bi utegnila Trst najbolj približati svetovnemu prometu. Toda pri tako bistvenovrednem vprašanju, katerega rešitev pride v korist celokupni monarhiji, ni smeti gledati na malenkostne interese posamičnih kronovin, še manj pa na posamične občine. Kolikor bliže je Trst po železniški zvezi ostalim kronovinam in sosednim, zlasti severnim deželam, toliko bolj se povzdigneta trgovina in promet, a dobiček od tega pripade neposredno celokupni monarhiji. Kar se do danes še ni storilo v dosednjem namenu, stori se more v bližnji bodočnosti; stroške bo do stotero obrestovala cvetoča trgovina in šnje razvijajoča se obrt.

Koliko se je do danes zagrešilo v tej stvari, povedala je Dunajska „Reichspost“, ki se je te dni v članku „Železnica brez Ture-Predil in podržavljenje južne železnice“ krepko potegnila za interese tržaškega mesta. Ker je v omenjenem članku povedano mnogo resnice, podajemo ga tukaj, zelo, da bi dosegel svoj namen s tem, da bi ga merodajni činitelji prevdarili in ukrenili potrebno po naukih, ki se morejo izvajati iz njega. Čujmo torej, kaj pravi „Reichspost“.

Morje loči države in veže narode; ono ločuje politično in veže trgovino. Kaj bi bilo torej za dalekovidno trgovsko politiko avstrijsko od nekdanj naravnejše, kakor da bi bila vedno stremila po tem, da zveže naše Primorje, posebno pa Trst, po najkrajšem potu s notranjim ozemljem po kolikor možno velikem številu železnic ter da poskrbi tudi za promet med Trstom in južno Nemčijo. Ne treba omenjati, da se je baš v tem samudilo jako mnogo.

PODLISTEK.

Ribičeva Jelica.

Vsakdanji prizori iz malomestja; — spisal Fr. Kosec.

(Dalje.)

Ponosna je bila Jelica nekdanj, a pri zavesti svojega sedanjega uboštva, — pri spominu na svoje tovaršice, katere je nekdanj prezirala, a ki so si našle skromna, a tem srečnejša savetišča v zakonih in službah, — sedaj jej je zamrla vsa prevzetnost. Glasno jo i ona zaplakala ter objemaj svojo sivo majko krčevito ihtela, kakor da jej hoče poditi srce.

A ko se je nekoliko pomirila, obrnila si je solze iz nekdanj takih živahnih oči, poljubila jokajočo mater ter rekla: „Ne, mamá, — ne bom ti delala še večjih križev, kakor-šnih ti je naložila že toliko kruto nas preganjajoča usoda. Še danes pojdem ter se začnem pripravljati za pošto upraviteljico; v par mesecih sem prosta in sama svoja. Oh, da bi ti mogla olehčati težavni položaj!“ —

Mar se ni prepustila jedina Tržaška železniška zveza več desetletij monopolu zasebne družbe, t. j. južni železnici, ali bolje rečeno, za njo stoječi hiši Rotšilda in se celo potrošilo 19 milijonov za gradnjo novega pristanišča, katero se je zasnovovalo na severni strani mesta baš tej železnici na ljubo? In je-li se je pomislilo o tej priliki, da pristanišče na severni strani mesta nikakor ni toliko v prid namenjeni svrhi, kolikor bi moralo biti? Nadalje, ni bilo konečno dogradenja Herpeljske železnice nekoliko predrago nadomestilo za neobhodno potrebno drugo železniško zvezo s Primorsko?

In v tem, ko se na jedni strani ni poskrbelo za oživiljenje avstrijske pomorske trgovine in za zvezo z avstrijskim in južnonemškim notranjim ozemljem, zgradile so se na drugi strani najprej železnice, ki so prišle v prid italijanskim pristaniščem.

Niti s daleka nam ne pride na um, da bi se tožili o zgradbi železnice brez Ture-planine in o izvršitvi gradnje Rudolfove železnice do Pontebe, toda druga železnica bi se bila morala zgraditi vsaj zajedno, in to temveč, ker je po proggi St. Peter-Reka to ogersko pristanišče primaknjeno avstrijskem notranjemu ozemlju z ne- koliko milj bližje, nego je Trst. Tako se je moglo dogoditi, da se je krepko podpirana Reka mogla razviti na škodo Trstu, da so koristi valed odprtja Sueškega prekopa in zgradnje Gotthardske železnice prišle v prid posebno Genovi in deloma celo Benetkam, v tem ko je Trst nazadoval. Četovo so krivi na tej okoliščini tudi nezdravi, zelo „orientaleko“ nadahnjeni odnošaji tržaškega tržišča, toda to „posebno“ razvijanje ni malo povspesjevala avstrijska železniška politika.

Ako smo tu govorili o škodi, katero je železniška politika pravošročila trgovini Avstrije, tudi ne smemo samolcati kvara, katerega občuti velik del planinskih dežel valed tega, ker so iste takorekoč popolnoma izključene iz svetovnega tržišča, ker nimajo zveze s morjem. Stara trgovinska cesta preko Turih planin in Predila je opustošena, promet iz Vataka pa ne gre menda po kaki drugi Avstrijski poti, ampak obrnil se je preko Švice v Nemčijo, v tem ko dobiva Avstrija nad polovico svoje potrebe prekomorskih pridelkov — iz severno-nemških pristanišč. Da se popravijo taki nenaravni odnošaji, zahtevalo se je podržavljenje južne železnice, v nadi, da se v Trst prišedše blago razširi bolj proti Severu, ako bi se odpravil tarifni monopol te železnice. Ne tajimo, da bi to res utegnilo pomagati nekoliko, toda je-li bi

In mati in hči, katerih ljubezen je bila tudi v nesreči neomajena, sti plakali v zavesti svoje bede, svojega ponižanja; — iz sosednje sobe pa se je čulo hropenje in puhanje vinjenega Ribiča.

VI.

Puhačev Pepček je imel za saboj jako pisano preteklost.

Če si ga pogledal danes, ne boš hotel verjeti, da je ta zanikerna osebeca kratkih nog in dolgega života z veliko glavo na tankem vsatu, na katerej se vrhu temena in čela aveti že veliko solnce, — če ga tako ogleduješ, ne boš si mogel misliti, da je bil Pepček za njega dnij neki vrsti žensk prav neveren Don Juan. Nu, če pa mu pogledaš v njegove aive, lokave oči, v njegov rdeči, pegavi, od strasti in uživanja razorani obraz, kateremu podajajo rdečkasto, resaste brke še nek značilen izraz, verjeti mi boš moral, dragi čitatelj, kar ti povem v okviru te dolgočasne a tem resničnejše povesti še iz zgodovine Pohačevega Pepčka.

bilo žrtve, katere bi s tem prevzela vlada, v soglasju z doseženim vspehom? Južna železnica je že vpeljala takozvani preosnovni tarif; nje tovarni tarifi kažejo — v kolikor se dostaje Trsta — vsakakoršnih olajšev, takó da tudi država teh ne bi mogla znižati, ako neče izdatno škoditi železnici sami . . .

Druga okolnost, katero je treba posebno uvažati s finančnega stališča, so popolnoma nedostatne prometne naprave južne železnice; posebno kar se dostaje železniških vozov in strojev, isti danes že ne sadošajo več potrebam prometu žita in oglja. Ako bi se torej v bodočnosti res izdatno povečal promet, morala bi država prevzeti nase ogromnih investicij, katere bi več let obtežale proračun, tudi ako bi se povečali dohodki v prometu.

Nikakor ne odobrujemo sicer zares skopuškega sistema južne železnice, vendar pa moremo opozoriti na to, da je prometni koeficient južne železnice najmanjši izmed vseh avstrijskih železnic in mnogo nižji, kakor pri o. kr. državnih železnicah. Ako bi se pa bolj humani, v upravno-tehniškem obsiru tudi manj malenkostni sistem drž. železnic prenesel na proge južne železnice, moral bi se valed tega nedvombeno povikati prometni koeficient, a tem pa bi se znižali dohodki. Ne navajamo dokazov a številkami o resničnosti tega, izjavljamo pa mirnodušno, da bode ta svota dovolj velika, da bi se mogli prav lahko šnje pokriti obresti in amortizacija one glavnice, ki je potrebna za zgradnjo Turijske in Predilske železnice.

Pipravljeni smo na očitovanje, da se potegujemo v prid družbe južne železnice, ako se v sedanjji dōbi stavljamo proti podržavljenju južne železnice, kaj takega nam se more pa očitati le od take strani, ki stvari ne umeje. Družbi južne železnice, odnosno Rotšildu, ne more se ponuditi boljše prilika, da se znebi železnice, kakoršna je ta prilika dandanes. Dandanes more zahtevati družba na temelju nenavadno ugodnega vspeha v upravi tekem poslednjih let visoko odkupnino, in to tembolj, ker „pristaja“ na podržavljenje sedaj, predno izteče koncesija. Zgradimo najprvo železnico brez Ture in progo brez Predil, potem, a še-le potem nastane situacija, ko se more vsakdo a stališča davkoplačevalcev potegniti za podržavljenje južne železnice. Pred nekaterimi leti bil je ugoden trenotek za to, isti trenotek se vrne, a dandanes ni pravi čas za to.

Pepček je bil sin nekega oštirja iz Kamnika. Ko se je v L. po različnih nesrečah priplazil do šestega gimnazijskega razreda, tedaj je začel dvoriti tistaj polnokrvnjaj Malki v Predilčevi gostilni. Pravili so, da sta si bila že več kot dobra, ker Pepček je bil sin denarnih starišev ter je svojej ljubici donášal za razno ljubzenske usluge anadne nagrade.

Nenadoma pa se je prikazal pri Predilu neki stari čestilec Malkin, ki je slovela kot dova elastiškega srca. — Opirajoč in sklicujoč se na svoja stara, zapisana prava, zahteval je stari čestilec od Malke, da odslavi takoj „tega otroka“, ki pa je štel že dvaindvajset let; ker mu ni hotela ugoditi ter ga spet „ljubiti“, razkačil se je starec ter zaklel Puhaču krvavo osveto.

In tako se je zgodilo, da je našega Pepčka, ko je nekdanj pozno v noči prišel iz Malkinega svetišča, napala s prekljami tolpa najetih barab ter ga nemiljeno pretepla.

Radi nastalih preiskav so zvedili pristojni krogi za vse Puhačeve stranpotice in mu dali — „consilium abeundi“.

Politiške vesti.

Državni zbor. Železniški ošek vspregel je vladno predlogo gledé podržavljenja češke zapadne, moravsko-silezijske obmejne in moravsko-silezijske osrednje železnice zajedno z resolucijo poslanca Kaftana, a katero se pozivlja vlada, da v kratkem vpelje tarife državne železnice na vseh progah češke zapadne železnice.

Volilna preosnova. Vodstvo socijalističke stranke imelo je dne 28. m. na Dunaju sejo, v kateri je raspravljalo o izjavi vlade gledé volilne preosnove. Razni govorniki dolžili so vlado, da zavlačuje to vprašanje v ta namen, da si pridobi čas. — Vodje delavske stranke a sklenili so, da bodo protestovali proti postopanju vlade, priredivši velikanske delavske shode.

Istega dne raspravljaj je Hohenwartov klub o volilni preosnovi. Seja bila je jako živahna. Grof Deym zagrotil se je v imenu veleposestnikov, da isti izstopijo iz Hohenwartovega kluba, grof Hohenwarta pa so napadali, češ, da se ne ravna po izvornem načrtu. Konservativci in klerikaleci izrekli so se, da naj se osnujejo obrtne komore. — Vse dosedanje rasprave v posamičnih klubih kažejo le to, da nijeden klub ne more priti do definitivnega zaključka, valed česar utegne z ozirom na političkoparlamentarno stanje nastati kriza. Dejstvo je, da ne Hohenwartov, ne Windischgrätzov načrt in niti načrt poljskega kluba o volilni preosnovi ne ugaja vočini koaliranih strank.

Ogerska poslanska zbornica vspregela je brez premembe predlogo o brodarstvu po rekah in po morju.

Izgredi srbskih dijakov. Belgrajski vseučiliščniki priredili so dne 28. m. m. veliko demonstracijo proti profesorju Gjorgjeviču, bivšemu naučnemu ministru. Dijaki so profesorja surovo napadli ter ga vrgli iz vseučiliščne zgradbe. Poslopje zasedla je policija in razgnala dijake, ministerstvo pa je ukazalo, da se vseučilišče zapre do daljnje naredbe. Tako surovo vseučiliščnikov obsojati je tem stožje, ker kaže, na kakó niski stopinji omiko so vseučiliščni dijaki, ki predstavljajo cvet srbske inteligentne mladeži.

Italija. Dne 27. m. m. pričela je v Palermu (Sicilija) rasprava proti 10 članom tolovajske čete, ki je žalostno zaslovela po vsej Italiji pod imenom „Maurina“. Zatoženi so umora, tatvine, ropanja, da so imeli ujetih več oseb itd. Ta rasprava trajala bode več dni, ker je pozvanih 200 avdekov.

Dodatek ruskemu ženitbenemu manifestu. Car Nikolaj izdal je v popolnitev svojega ženitbenega manifesta še celo vrsto ukazov, ki določajo nagrade raznim uradni-

Par tednov se je še potepal Puhačev Pepček po mestu, potem pa se je vrnil domov ves sestradan in razčepan. Oča pa mu je poslikal hrbet a črnovinčevimi marogami ter mu pokazal duri.

V tej sili in stiski je šel Pope v sé, a skesal, obžaloval svoje velike in male grehe ter vetopil v samostan očetov av. Frančiška v G. — Sila teško je prestajal Pepček strogi red, a vendar je prebil ondi cele dve leti, v katerih pa se je samo telesno znatno zrodil.

Tisti čas pa je umrl Pepčevji toti ljubljani mož. In od takrat se je hodila tolažit mlada, zdrava in čvrsta udovica večkrat k nadbudnemu „bratu“ Generosu. Rada je plakala tetika Julija, a še rajši jo je tolašil naš Generosus, ki pa je pri tem bolj in bolj spoznaval, da je zopet popolnoma zgrešil svoj poklio. Zaduhi samostanski zrak, tisti polumrak in dolgočasna jednoličnost a strogim redom med resnimi obrazi, pristudila se mu je kmalu tako, da je postal časih ves uporen.

(Dalje prik.)

kom in popuščajo kazni raznim kaznovanim članom vojske in mornarice. Carica Aleksandra Feodorovna imenovana je poveljnicom gardnega huzarskega polka, veliki knez Nikolaj Nikolajevič generalnim pobočnikom poveljnika 14. vója in generalni pobočnik Grčiv obločki pobočnikom generala Gurka za upravo Varšavskega okrožja.

V Parizu živeči ruski Židje prisegli so dne 27. m. m. v tamošnji sinagogi zvestobo carju Nikolaju II.

Vojna med Kitajcem in Japonsko. Japonci našli so v Port-Arthuru načrt, v katerem so zaznamovani vsi v morju skriti torpedovski podkopi. Zaradi tega japonsko brodogradništvo ni došlo v pristenišče, ampak se je zadržalo ob obrežju med Port-Arthurom in Talien-Wangom. Japoncem je mnogo olajšala prisvojenje Port-Arthura ta okolnost, ker so našli v utrdbah okolo Port-Arthura okolo 100 velikih kitajskih topov, katere so nastavili na primernih krajih in neprestano bombardovali Port-Arthur. — „Central News“ javlja iz Tokija dne 29. m. m., da se je kitajski odposlanec Detring vrnil domov. Japonski minister za vojsko namreč ni hotel vstopiti v Detringa, ker minister zahteva, da odpošlje Kitajsko za pogajanje o sklenitvi miru visokega, pooblaščenega državnega dostojanstvenika, ne pa nižjega uradnika, kakor je Detring.

Različne vesti.

Shod zaupnih mož vršil se je minolega četrtka v Ljubljani zares sijajno in je bila vdeležba veliko večja, nego smo pričakovali, da si je bila štajerska zastopana le neznatno. Zborovanja se udeležilo 456 zaupnih mož iz vseh stanov, kar je najboljši dokaz, kako so zlasti kranjski rodoljubji občutili potrebo takega shoda. Predsednikom shodu je bil izbran državni poslanec dr. Andrej Ferjančič, I. podpredsednikom dr. vitez Bleiweis Trstenički, II. podpredsednikom pa grof Alfred Coronini. Prvima dvema so doneli živio-klici po vsej dvorani, poslednjemu pa so zborovalci privedli sijajno, iz srca prihajajočo ovacijo, kar je vsakako značilno za čustvanje zborovalcev. V raspravo so posegli kaj intenzivno tržaški in istrski zaupni možje, da utemeljijo svoje nasvete in predloge, ter beležimo zadovoljstvo, da se je ustreglo nekaterim našim željam. Žal, da nismo predrla se svojimi najbistvenejšimi predlogi, zбоk česar je gospod profesor Mandić podal v imenu tržaških in istrskih zaupnih mož (izvzemši g. poslance Ivana viteza Nabergoja, kateri poslednji se ni udeležil popoludanskega zborovanja, ker je na našo veliko žalost obolel nenadoma) nastopno izjavo:

„Ker so bili pri današnjem shodu odklonjeni najbistvenejši dodatki in popravki naši, izjavljamo tržaški in istrski zaupni možje, da nas danes vsprejete resolucije v celoti ne vežejo ter da se vzdržimo glasovanja o resolucijah v skupnosti. Pripravljani pa smo vsikdar, kakor do sedaj, podpirati narodno stranko kranjsko, v kolikor bode izvrševala čisti narodni in verski program.“

V Ljubljani, dne 29. novembra 1894.

S to izjavo — kakor je razvidno tudi iz nje vsebine — pa se naši zaupni možje niso postavili proti vsprejetim resolucijam, ampak se niso hoteli vezati, ker smatrajo iste se svojega stališča kot premalo razsežno in ne vselovansko. Osnovanemu odboru ni smeti ničesar očitati na tem, ako pomislimo, da je bil shodu v prvi vrsti namen, utrditi organizacijo narodne stranke na Kranjskem, toda nam pokrajinskim Slovincem, oziroma vsokupnemu narodu, ne morejo v polni meri zadostovati te resolucije.

Moralni vseh shoda bil je vsakako velik, posebnost v tem pogledu, da so se vsi govorniki — izvzemši jednega samega — soglasno izrekli proti koaliciji in proti taktiki „Slovenčev“ stranke, kateri sodbi so se z navdušenjem pridružili tudi zborovalci. O shodu spregovorimo seveda obširneje.

Shoda so se udeležili iz Trsta, oziroma Istre: državni poslanec Ivan vitez Nabergoj, deželni poslanci Slavoj Jenko, Mate Mandić, Ivan Goriup in Ivan Marija Vatovec ter gospodje kapelan Ante Štemberger, dr. Gustav Gre-

gorin, Josip Mankoč, Fran Podgornik, Anto Jaklič in Maks Cotič.

Nj. Veličanstvo cesarica, ki je dospela danes z Dunaja v Miramar, vkrcala se še danes na jacht „Miramar“ ter odpotuje v severno Afriko.

Za „Božičnico“, oziroma slovensko šolo, darovali so nadalje: Čč. gospoda pri kosilu gl. 5-50, č. g. Normali 4 gl., gdična. Delkin 2 gl., gdična. Marica 2 gl.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je gosp. F. Z. 1 gl., kateri je bil vsled krokanja izgubljen, pa zopet prišel na svitlo. — Za zgubljeno partijo na šahu darovali so gg. C—k in G—j po 1 krono.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Grotli nabral je gosp. Ivan Treven med družbo „radikalcev“ v Društveni krčmi v Rojani 2 kroni 66 stot.

Sanje — ali resnica? „Il Piccolo“, govoril v svoji številki od minolega četrtka o orožnikih, ki čuvajo dvojezično desko v Piranu, izjavlja, da tudi orožniki ne bodo dolgo časa varovali tablo, kajti trdno se nadejajo vsi Italijani, da dobijo skoraj prvotni, samoitelijanski napis. Prav radi bi znali, na katero dejstvo gradi „Il Piccolo“ svoje nadeje; je-li morda res v neposredni zvezi z merodajnimi činitelji na Dunaju? V znamenju koalicije je tudi to mogoče, kajti vendar si ne moremo misliti, da bi takó pozitivno izražali preproste sanje. Ako pa se te sanje uresničijo, more si res vsak misliti svoje o enerģiji koalicijske vlade.

Iz Trsta nam pišejo: Včeraj popoldne bil sem v neki krčmi na obrežju Sanitè. Tjakaj je prišel nek stražar mestne straže Piranske v službeni opravi ter prišel v prisotnosti mnogih gostov zabavljati nad dvojezičnimi napisi, odobravajoč postopanje Piranskih, Koperskih, Tržaških in drugih Lahov. Mož je govoril takó brez strahu proti državnim narodbam, da sem si mislil: Ako se predrzne stražar v tujem mestu govoriti takó veleizdajski, kaj je pričakovati še-le od drugih, čisto preprostih Lahonov? Med ostalim je ta mož trdil, da v Piranu ni niti jednega Slovana, zato je nikakor ni treba dvojezičnih napisov. Takih desk da ne marajo niti slovanaki prebivalci v okolici Piranski, kajti oni da so podpisali Pirancivred „spomenico“ proti dvojezičnim napisom. Ako je to res, žalostna nam morda Vaskar bi pa bilo umestno, da bi si tukajšnje sl. c. kr. redarstvo nekoliko ogledalo tega Piranskega širokoustnega stražarja.

Opazovalec.

Iz Kopra nam pišejo: Poročevalec dr. Daurant skušal je pri skupščini odvetniške zbornice tudi s tem dokazati, da slovenščina ni sposobna za sodišča, ker so slovenčaki narečja med seboj in od pismene slovenščine tako različna, da se Slovenci iz ravnih pokrajin ne razumejo med seboj in da sploh ne razumejo pismene slovenščine, ampak da so popolnoma zadostno večji italijanščini.

Gospod odvetnik misli je gotovo, da ima otroke pred seboj, da se je upal poročati tako bedastoče, ker drugače bi se ne bil tako grozno osmešil.

Niti oni, ki ni bil nikoli v šoli, bi si ne upal trditi, da kateri si bodi narod bolje razumi tuj, nego pa svoj pismeni jezik, kajti tukaj je govor o narodu sploh in ne o posamičnih slučajih. Seveda mora človek študirati na univerzah, ako se hoče tako blamirati, kakor se znajo tržaško-istrski italijanski odvetniki.

Gospod odvetnik naj bi poprej dobro proučil svoj jezik in še-le potem naj se v božjem imenu utika v svojstva drugih jezikov! A mislim, da naši Italijani nimajo za to dovolj časa, ker imajo zadosti dela z satiranjem Slovanov.

Ker si gg. Italijani usojajo soditi naš jezik, bodimo še mi toliko radovedni in ogledimo si nekoliko njih jezik. Naj pokličemo pr. gospod odvetnik jednega Sicilijanca in jednega Furlana in naj ju potem poslušamo, kako se bodeta pogovarjala. Pogovarjala — kaj še — gledala se bodeta debelo in se razumela toliko kakor Kitajec Francoza. — Dosti večja razlika je med raznimi italijanskimi narečji, kakor med slovenskimi — jeziki samimi.

Tega ni treba šele dokazati, ker je sploh znano. Le jeden primer naj navedem, da osvetlim nekoliko stvar.

Pogovarjal sem se s neko italijansko

gospo, koje bližnji sorodnik je bil častnik v garibaldinski vojski in kot tak s svojo četo v Abruzzi. Pravila mi je, da ni mogel vprašati niti po živem med ondodnimi prebivalci, ker ga nihče ni razumel; pomagal si je s pismenoitalijanščino in z vsemi narečji, ki jih je znal, a vse mu ni pomagalo nič.

Dosti bolj opravičeno bi mi toraj lahko zahtevali, naj se dajo Italijanom slovenska sodišča, kakor Slovincem Italijanska. Slovenci tega vendar ne storimo, ker smo si pri vsej pohlevnosti ohranili še toliko razsodnosti, naši Italijani so pa iz strahu, da izgube doseženo oblast in krivično gospodstvo, skrajaj popolnoma zbežali.

Izpred porotnega sodišča. Dne 29. min. m. vršila se je razprava proti 49letnemu oženjenemu meštarju Antonu Sossi iz Vardico, občina Materada, zatoženemu hudodelstva zavrtnega umora in prestopka nedovoljenega nošenja orožja. Sossa je bil pred 3 letmi zapustil svojo ženo in 2 otroka ter živl v divjem zakonu s 29letno kuharico Nežo Ivekovič. Meseca avgusta min. leta seznanila se je Ivekovičeva s čevljarjem Franjem Granatellijem, kateri je obljubil poročiti jo. Vsed tega ohladila je Ivekovičeva ljubezen proti Sossi. Ko je meseca aprila t. l. Sossa odpotoval po opravkih v Istro ter se vrnil še-le dne 20. junija t. l. v Trst, našel je skupno stanovanje v ulici del Solitario št. 5 prazno, kajti Ivekovič bila se je med tem časom izselila. Sossa je dosnal neje novo stanovanje in jo večkrat nagovarjal, da se vrne k njemu, toda ker ona tega ni hotela storiti, ovadil jo je, češ, da mu je odnesla njegovo pohištvo, vredno 50 gl. Dne 26. junija prišel je Sossa sopesk v svoj bivali ljubici in jo povabil na popoldne v gostilno. Ko sta sedela v pivarni v ulici Scorsoria št. 1, prigovarjal je Sossa sopesk ženski, ker ga pa ni hotela poslušati, ustrelil jo je iz revolverja v prsa, potem je sprožil hitec sebi v glavo. Ivekovič je takoj umrla, Sossa pa je kmalu ozdravel. — Obtoženec priznal je v preiskavi in o razpravi svoj zločin, toda isgovarjal se je takó, da se je večkrat oporekal. Trdil je, da mu je izročila revolver ženska, kar pa ni resnično. Svedokov bilo je zaslišanih 9; od teh sta dva, ki sta videla, kako je Sossa blakoma potegnil orožje iz svojega žepa. Sodišče je stavilo porotnikom 3 vprašanja: gledé zavrtnega umora, ubojstva in prestopka gledé nedovoljenega nošenja orožja. Porotniki potrdili so prvo in tretje vprašanje soglasno, in sodišče je obsodilo Sossa na smrt na vislica h. Sossa je obsodbo poslušal mirno, ter izjavil, da se hoče glede pravnih sredstev še-le posvetovati s svojim braniteljem, odvetnikom dr. Padovanom.

Sodnjak. Predvčeršnjem stal je pred tukajšnjim sodiščem 23 letni tešak Alojzij Pokorny, rodом iz Trsta, pristojen v Brno, obtožen tatvine in goljufige. Pokorny je brčkone oni drzni tat, ki je dne 22. septembra t. l. ulomil v tovarno oca v zagati del Moro št. 7, ter odnesel iz zaprte blagajne vrečo drobiša (16 gl. 50 nvč.), v tem ko ni dosegel izdatnejše svote denarja, ki je ležala v gornjem predalu. Baš zaradi te tatvine prišel je Pokorny v zapor in preiskava je dokazala, da je s lažljivo pretvezo izvalil dvema trgovcema nekoliko denarja in 11 košaric. Ker se obtožencu ni moglo dokazati, da je baš on ulomil v omenjeno blagajno v zagati del Moro, rešilo ga je sodišče obtožbe zaradi tatvine in ga obsodilo zaradi goljufige na 6 tednov ječe.

Policijsko. Po noči na včeraj zaprli so razne „ponočne device“, ki so si služile svoj „kruhek“ s nesramnim življenjem. Te „deve“ so: 27letna Reza S. iz Padove, 30letna Evgenija B., 21letna Petrica B., 22letna Josipina C. in 21letna Josipina S., vse štiri iz Trsta, vse štiri brezposelne dekletke „na razpolago“. — Neznani tat vtihotopil se je v stanovanje g. Marije Brazzatti v ulici Riborgo št. 13, kjer je ukradel perila, vrednega kakih 7 gl.

Koledar. Danes (1. decembra): Eligij, škof. — Jutri (2.): 1. adventna nedelja. Bibijana, mučenica. — V pondeljek (3.): Fran Ksaver, spoz. — Mlaj. — Solnce izide ob 7. uri 24 min., zatoni ob 4. uri 13 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 6-5 stop., ob 2. pop. 14 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 30. Nj. Veličanstvo cesar vprejel je včeraj v avdienci „namestniškega svetovaleca vitez Bocičija, in Goriškega šupana, drja. Venutija.

Budimpešta 30. Tukajšnje vseučilišče slavilo je včeraj na jako slovesen način 115. obletnico smrti osnovateljice tega vseučilišča, cesarice Marije Terezije.

Budimpešta 30. Poslanska zbornica razpravljala je o zakonskem načrtu, ki zahteva 200.000 gl. brezobrestnega posojila posebni družbi, ki hoče zgraditi posebno gledališče.

Peterburg 30. Velikemu knezu Juriju obrnila se je bolezen nekoliko na bolje.

Berolin 30. „Berliner Tageblatt“ javlja iz Londona: Po poročilih, prišlekih iz Odesa, obrnila se je bolezen velikemu knezu cesarjeviču Juriju tako na zlo, da se je bati najhujšega. (Komu torej verjeti? Tu imamo torej dve poročili o istej bolezni, toda poročili sta si naravnost v protislovju. Ur.)

London 30. Ni res, da hoče kitajski general Sung poskusiti, da odvzame Japoncem Port-Arthur. Isti general Sung je dobil nalog, da krene s svojo vojsko v Peking, da brani to kitajsko prestolnico, katero hoče Kitajsko ubraniti pred Japonci na vsak način. — Govori se o možni spremembi na kitajskem prestolu ter o „uporih v ravnih notranjih pokrajinah širnega kitajskega cesarstva. Državne blagajne kitajske so popolnoma prazne.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6-72-6-73 Koruza za november — do —. Oves za spomlad 6-01-6-02. Rž nova 5-25-5-35. Koruza stara 5-45 do 5-50.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6-60-6-65, od 79 kil. f. 6-65-6-70, od 80 kil. f. 6-70-6-75, od 81 kil. f. 6-75-6-80, od 82 kil. for. 6-80-6-85. Jedmen 6-40-6-50; prosa 6-00-6-80.

Pšenica: srednje ponudbe, povpraševanje živahno. Prodalo se je 25.000 met. stot. trg stalen. Vreme: promenljivo.

Praga. Nerafinirani sladkor za december f. 11-80 januar f. 11-90 do —.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28-75-29. Nov. mare f. 28-75-29. Concaasé za november-marec 29-50 do —. Četvrti za november 30-50. V glavah (sodi) za konec novembra 30-75.

Harve. Kava Santos good average za november 87-75, za april 88-75.

Harve. Santos good average za december 89-75. maj 88-50.

Dunajska borza 30. novembra 1894

	danes.	včeraj
Državni dolg v papirju	99-95	100-—
„v srepu	99-90	99-95
Avstrijska renta v zlatu	124-80	124-30
„v kronah	97-75	97-70
Kreditne akcije	398-—	397-60
London 10 Lst.	124-65	124-30
Napoleoni	9-92	9-97
100 mark	61-10	61-05
100 Italj. lir	46-10	46-05

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitaria 12, (po domače pri „Ivračkovcu“) priporoča modro frankinjo po 40, domačo črtno po 32, belo viparsko po 36 in „Risling“ po 40 nt. liter.
— Dobra kuhinja in po ceni je vedno na razpolago.
Za družinsko uporabo od 5 l. naprej 4 nt. ceneje.
— Dršč se gela: „Rafak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopec, gostilničar.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, v nom „Belladonna“, poleg kavarnar „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina letotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opremo mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, s voza (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v ravnih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilni obisk se priporoča Anton Sorli, Cl. kavarnar.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO
vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Rojani pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato poskrbljeno

prodajalnico jestvin
(v ulici Belvedere št. 8)
pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistoga dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojani
(poprej Pertotova)
10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvomi dvoranami, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gorkimi in mrzlimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico
v Rojani (poprej Pertotova)
kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.
Novi člani
se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6-7 ure zvečer in ob nedeljah od 9-10 ure predp. 104-5